

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Idololatria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

neficiati, quam religiosi, debent dicere in choro, nisi ex iusta causa dispensentur. 92. d. c. vlt. & quando ex contemptu, vel quando ecclesia multum, vel notabile damnum incurreret, ex eorum absentia, & non haberent legitimam causam, mortaliter peccarent, per dict. capitulum. *fin.* ubi dicitur, quod qui non conuenerit, deponatur a cleto, quod non fit, nisi propter mortale. Si autem sine contemptu, & ex causa hoc faciant, mortaliter non peccant, ex qua causa, prelati possunt dispensare in hoc, dummodo in priuato dicant.

¶ Q. v. i. in choro existens, suum verbum submissa voce dicit, alterum autem audit, secundum Caietanum, ibi, non satisfacit, ergo mortaliter peccat, si non replicat. Tabu. autem ibi. §. vlti. tenet, quod satisfacit. Prima tamen opinio innititur bonæ rationi, quia talis sic dicens non communicat cum alijs in choro, & consequenter totum officium non dicit, ut præcipitur in d. c. presbyter. de cele. miss. Alij fundant se super consuetudine, quæ si extat, nescio, imò videtur oppositum, quod fere omnes alta voce dicunt, qui possunt. Mihi magis consonat opinio Caiet. quia super meliori ratione fundari videtur, ut præcepto satisfaciatur.

HOSPITALE.

HOSPITALE constructum absque autoritate Episcopi, & deputati ad hospitalitatem viuente ædificatore, potest ad humanum usum redire, secundum Pan. id. ead. hæc. de religio. domi. Licet enim cuicumque de domo sua facere hospitale, & si placeat, trahere ad statum pristinum. Ad hoc facit c. inter dilectos. de donatio. Secus autem est, mortuo ædificatore. authentic. de ecclesiastic. titul. §. si quis ædificationem. Intellige nisi aliter ante mortem ordinasset constructor, quod executioni mandari debet, ut in dicto. §. si quis. Hospitale sine autoritate pontificis, etiam cum oratorio construipotest, secundum Hostiensem, sed non debet ibi cele-

brari sine autoritate episcopi. argument. in capitulo vniciusque. de consecratione. distinctione prima. & hoc putat verius. Panormitanus allegat textum capituli. inter dilectos. de donationibus, secundum vnam lectionem. Et idem Ioannes Andreas post Vincen. & Tancre. An hospitalia ad episcopos pertineant, & quis eorum possit esse rector, quia hoc magis ad forum exterius pertinet, quam animarum. vide Tabu. & Sil. ibi, quia copiosis tractant. Ego autem pertransco. Hospitalium rectores, si redditus hospitalium in pios vsus non expendunt, excusationem non habent. Ad hoc enim deputati sunt.

IACTANTIA.

Iactantiæ peccatum incurritur, quando quis se plus quam sit, ut appareat verbis extollit, secundum Thom. secunda secundæ. quæst. 112. Est enim species mendacii, ideo iuxta naturam mendacii, mortale, vel veniale iudicandum est. Similiter quia iactator non solum mentitur, sed se laudat, ideo attendendum est, an talis laus sit perniciofa, iocosa, vel officiosa. Tertio, est arrogantia, quam similiter oportet considerare, an sit perniciofa. Quarto, est lucrum, quod quandoque queritur, & tunc considerare oportet, an sit proximo nocuum notabiliter. Quinto, est gloria, de qua oportet videre, an in ea constituatur finis. Sexto, est vanitas, quæ communiter venialis est. Quando ergo iactantia perniciofa est notabiliter proximo ex intentione, aut de aliqua materia contra Deum, vel proximum mortalis est, alias venialis, secundum Caietan. ibi. Et secundum Greg. ponitur inter species superbix. Et si iactantia proprie in dictis constet, tamen quandoque in factis inuenitur, quando scilicet facta vim verborum habent.

IDOLOLATRIA.

IDOLOLATRIA, qua per exteriora signa alteri quam vero Deo diuinus cultus exhibetur, peccatum mortale est, quia creaturam creatori equalem

lem facit: estque superstitionis species, de qua in loco suo dicitur, cum de superstitione erit sermo. Idololatriæ ex metu, etiam quod quis non libenter, neque infideli animo faciat, mortale est: quia contra honorem Dei, & mendacium perniciosum est.

² D A N S alicui hostiam non consecratam pro consecrata, idololatriam committit, non autem adorantes, secundum Thomam quolib. 5. questio. 6. articulo 2. credunt enim consecratam esse.

³ I D O L O L A T R I A est grauissimum peccatum secundum se, contra præceptum primum primæ tabulæ. Tho. secunda secundæ. quæstio. 84. artic. 1. sicut in terrena re publica grauissimum esse videtur, quod honorem regium quis alteri det, quam regi, quia quantum in seest, totum reipublicæ ordinem conturbat: sic grauissimum esse videtur, quod aliquis diuinum honorem creaturæ attribuat. Potest tamen esse minus graue hæresi, cum idololatria ignoranter peccet, hæreticus scienter fidem corrumpat.

I E I V N I V M.

¹ I E I V N I V M, quantum ad necessitatem, primò, requirit qualitatem ciborum, scilicet abstinentiam ab esu carniū. In quibusdam ieiunijs ultra hoc, abstinentum est ab ouis, & lacticijs, vt in quadragesima: in alijs autem ieiunijs, mos patriæ seruandus est. Si autem in aliquibus locis etiam consuetum esset in quadragesima vti butyro, ex quo ecclesia scit, & tolerat, excusantur videntes à mortali. Secundò, quantum ad horam conuenientem, dico, quod ante nonam, id est meridiem, ieiunantes, non debet comedere, secundum Thomam secunda secundæ. quæstio. 147. articulo. 7. Panormitanus in rubrica de ieiun. & nona. grosso modo computatur, nisi aliter obstat consuetudo: quia si consuetum esset hora tertia, vel sexta comedere tempore ieiunij, potest seruari, secundum Caieta. ibi. Sicut nunc multi religiosi consue-

uerunt comedere ante meridiem, per multum spacium: & tempore S. Thomæ, nona erat hora tertia post meridiem, quia dicit, quod hora nona est, quando Christus emisit spiritum, vt patet secunda secundæ, supra. Tertiò, quantum ad comestionem, necessaria est vna tantum comestio, secundum Thomam vbi supra. & sic habet consuetudo. Sumere autem aliquid in sero, vel ultra prandium, ad sustentationem naturæ, est bis comedere, & consequenter frangere ieiunium, secundum Thomam supra. Sumere autem aliquid extra prandium potius ratione medicinæ, ne vinum noceat, vel vt quis possit dormire, vel propter choleram, vel credentiam, vel huiusmodi, quando non sit in fraudem ieiunij, non frangitur ieiunium, etiam sumendo sine sitier consuetudine videtur tolerabile, quia parum, pro nihilo reputatur. Sumere etiam modicum panis propter eandem rationem, non damno, maxime quando sic habet consuetudo. Panormitanus in dicta rubrica. In mane autem sumere collationem, quia non est consuetum, non puto licere, nisi ex aliqua causa legitima, vt ratione complexionis, negotij, vel huiusmodi, adeò quod sit per modum medicinæ, & non comestionis.

² S E C V N D O, quantum ad dies, quibus est ieiunandum, dico quod huiusmodi dies magis noti sunt ex consuetudine, quam ex iure, secundam Caietanū ibi, & sunt isti, quadragesima, quatuor tempora, quæ quater in anno veniunt, videlicet, Post pentecostu. lu. ci. sunt tempora quatuor anni, vigiliæ Natiuitatis Domini, Penthecostes, Assumptionis Sanctæ Mariæ, omnium sanctorum, omnium Apostolorum, nisi Ioannis, Iacobi & Philippi, & natiuitatis Sancti Ioannis Baptistæ, Laurentij, & non plures, nisi consuetudo stet in contrarium. Ista quæ dicta sunt esse de præcepto, partim sunt de iure, partim sunt de consuetudine habente vim iuris. Ideò secundum Petrum de Palud. in 4. di.

15. Arch.